

Ingen gruva i Gállok

Svenska Fjällklubben har i närmare hundra år haft sitt intresse i de svenska fjällen. Från att ha varit en elitistisk förening med toppbestigningar som krav och rekommendation för att bli invald är föreningen idag öppen för alla och heroiska prestationer har bytts mot medlemmarnas avkoppling, upplevelser och kunskapsörst kring fjällmiljön.

Fjällklubbens ändamålsparagraf, §2 lyder **Klubbens ändamål är att främja sund fjällsport och verka för vidgad kännedom om fjällvärlden och ökad respekt för dess kvaliteter och naturvärden.** Vad är då "fjällvärlden"? Etablerad uppfattning är att Gállok inte ligger i fjällvärlden och området ligger heller inte inom området för fjällnära skog. Ur fjällvärdens synvinkel så riskerar den direkta påverkan av en gruva i Gállok vara att rennäringens förutsättningar kraftigt försämras, då de så viktiga flyttlederna skärs av, vinterlavbetet minskar samt att betetrycket i fjällen därmed riskerar att minska.

De kontinuerliga utvärderingar av miljömålet Storslagen fjällmiljö som görs för att bibehålla "*karaktären av betespräglad, storslaget landskap med vidsträckt sammanhängande områden*" pekar på betydelsen av bibehållet renbete av en tillräckligt stor renpopulation. Den sameby som främst berörs av en gruva i Gállok är Jåhkågasska Tjielde, som har 75% av sin sommarbetesmark inom de stora nationalparkerna ingående i Lapponia. Vid platsen för den tänkta gruvexploateringen är samebyns vandringspassage smal och hopträngd av kraftverksmagasin och skogsbrukspåverkan. Förutsättningarna för samebyns fortsatta näringsutövning blir således kraftigt negativt påverkad vilket i sin tur riskerar att påverka naturmiljön i Lapponia.

Svenska Fjällklubben ser också med stor oro på klimatförändringarnas effekter på fjällvärlden. Samhällets omställning måste öka för att nå målet netto-noll till år 2045. Ur den aspekten är det positivt med tekniksprång inom industrin, ett exempel på sådant är s.k. fossilfri ståltillverkning. Järnmalm från Gállok har i debatten kopplats till dessa satsningar men det har inte bekräftats intresse från de aktuella stålproducenterna. Att med säljargument som en del av en "grön omställning" marknadsföra en järnmalmsgruva med låg mineralhalt är ohederligt. Såväl gruvhanteringen som stålverken kommer att ha stor miljöpåverkan, vilket Naturvårdsverket underrättat regeringen om. Ur aspekten klimatpåverkan, där fjällmiljön är känslig, bör betydligt större fokus ligga på recirkulation av stål och järn än nybrytning i miljöstörande lägen.

Mot bakgrund av detta anser Svenska Fjällklubben att en gruva i Gállok ej bör tillåtas.

För Svenska Fjällklubben
Ulf von Sydow, fjällmiljöansvarig